

SKAUTSKÝ ODDÍL V KOMÁROVĚ (1919 – 1948)

ZPRACOVAL: JAN MEJSTRŮK

Tato práce se pokouší zmapovat činnost skautského oddílu v Komárově, jehož členem byl v poválečných letech 1945 – 1948 i můj dědeček Jindřich Klekner. Neměl jsem už bohužel možnost se ho na jeho skautská léta zeptat a nikdo z příbuzných či známých mi o nich nebyl schopen cokoliv bližšího sdělit. Rozhodl jsem se tedy zjistit o skautování komárovských kluků co možná nejvíc na vlastní pěst.

Měl jsem k dispozici jen několik starých fotografií a vůbec jsem netušil, koho se ptát. Při pátrání v archivech i mezi možnými pamětníky jsem téměř pokaždé narazil na kroucení hlavou a pochybnosti o tom, zda oddíl v Komárově vůbec existoval. Trvalo to několik let. Mnohokrát jsem se vydal slepými cestičkami, které nevedly k cíli, a mnohokrát jsem své bádání přerušil s tím, že už nevím, jak dál. Neměl jsem v ruce téměř nic a historie komárovských skautů se zdála být navěky zastřená mlhou zapomnění.

Nakonec se na mne přeci jen usmálo štěstí. Trošku mi pomohly moderní technologie a mně se podařilo zachytit několik stop, které se ukázaly jako správné. Vydal jsem se po nich, a na jejich konci jsem mohl konečně zodpovědět alespoň část otázek týkajících se nejen dědečkova oddílu, ale i celé historie skautského hnutí v Komárově. O tyto odpovědi a výsledky svého pátrání se s vámi chci nyní podělit.

Jan Mejstřík, Hýskov

1. prosince 1922. Rozpočet místního oddílu na rok 1922. Vím, rozpočet.
Hledoxone p. Loutou Petr dělník v obce železničarůch žádá aby
směl prohlédnout školovnu ve školní budově skolepny (bývalé
jámecké) a uvoluje se při tom zároveň skolepeni vyčistit
od nějaký narušeného mřížového smeti. (Pomámkou písařel.)
Dávna písař vypráví, že ve skolepeni jest rozdělena celatá
hrošina skolepných kateř p. Loutou asi hledal a zároveň
hledal spojnjící chodku s hradem Valdečkem takter
písařem v obecnostou od dávna žitou. Písaře tato byla
mu poslena za dovozem místního stavitele p. Fr. Černého
a pomáhali mu místní skanti. Hledoxone však ničeho.

Komárovská kronika z let 1900 – 1932

Jediný záznam potvrzující existenci komárovského skautského oddílu
v oficiálních materiálech městyse Komárov

Oddíl skautů v Komárově byl pro mne dlouhou dobu obrovskou záhadou. O jeho existenci jsem nenašel jedinou zmínku nejen v oblastním či skautském archivu, ale ani v obci samotné. Dokonce se mi při mém pátrání nedařilo objevit nikoho, kdo by skauty v Komárově vůbec pamatoval, nebo o nich alespoň slyšel!

Jediným vodítkem, které nade vši pochybnost dokazovalo, že v Komárově skutečně fungoval několik let po válce skautský oddíl, bylo pár starých, zažloutlých fotografií po mém dědečkovi **Jindřichu Kleknerovi** (1926-1988). Počátkem devadesátých let, kdy jsem sám začínal pracovat v obnoveném Junáku a zajímalo mne všechno, co se ho jen trochu týkalo, mi babička mezi řečí naznačila, že „i děda byl v mládí u skautů a ve skříni mohou být nějaké fotky“. Byly tam! A já, ačkoliv jsem byl z objevu nadšen, jsem se spokojil s tím, že ani babička, ani moje maminka o nich více nevědí. Snad jen to, že děda jezdil tábořit někam k Podmokelskému mlýnu.

Jindřich Klekner ve skautském kroji
Výprava na Tok (1946)

Jindřich Klekner (uprostřed) při hledání tábora na řece
Vltavě pod Zvíkovem (1948)

Fotografie pro mne byly dlouho jen jakousi vzpomínkou na dědu, okořeněnou skutečností, že jako kluk „skautoval“ stejně jako já. Až po mnoha letech, kdy jsem se začal podrobněji zajímat o historii své rodiny, mi přišlo tak nějak přirozené pokusit se o dědečkově oddílu zjistit něco víc.

Pustil jsem se tedy do pátrání, začal se ptát a hledat jakékoliv informace o komárovských skautech. Nebylo to vůbec jednoduché a mnohokrát jsem se ocitl ve slepých uličkách, ze kterých jsem nevěděl kudy kam. Trvalo to několik let, ale nakonec se mi podařilo objevit stopu, která mne přivedla k žijícímu pamětníkovi té doby. A nejen to. Byl to dokonce pamětník z nejpovolanejších. Nejmladší člen tehdejšího oddílu a přímý účastník táborů a výprav, které jsou zachyceny na oněch starých fotkách po dědečkovi - pan **Zdirad Mraček**. Díky němu a jeho vyprávění se mi začaly konečně zjevovat střípky událostí dávno minulých, po kterých jsem tak dlouho pátral.

Od této chvíle šlo bádání v komárovské historii již mnohem lépe. S pomocí mnoha ochotných lidí se mi postupně podařilo identifikovat přesná místa, kde oddíl tábořil, objevit další pamětníky a nové, dosud neznámé fotografie a materiály z jeho činnosti. A jak se ukázalo, byla to činnost velice bohatá, jejíž počátky sahají téměř až do roku 1919, tedy do prvních let po vzniku naší republiky.

Počátky skautingu v Komárově se téměř dotýkají samotného vzniku skautského hnutí u nás a na Berounsku. Vezmeme-li to v širších souvislostech, byl právě nedaleký Beroun jedním z prvních míst po Praze, kde vznikl skautský oddíl. Suplující profesor **Ferdinand Pakosta** (1884 – 1914) zorganizoval již v roce 1912 na mladém berounském gymnáziu skupinu asi třiceti studentů. Bylo to nedlouho poté, co s myšlenkou skautingu vystoupil **Antonín Benjamin Svojsík** (1876 – 1938), který se nechal inspirovat anglickým skautingem **Roberta Badena-Powela** (1857 – 1941) a uskutečnil první skautský tábor u nás.

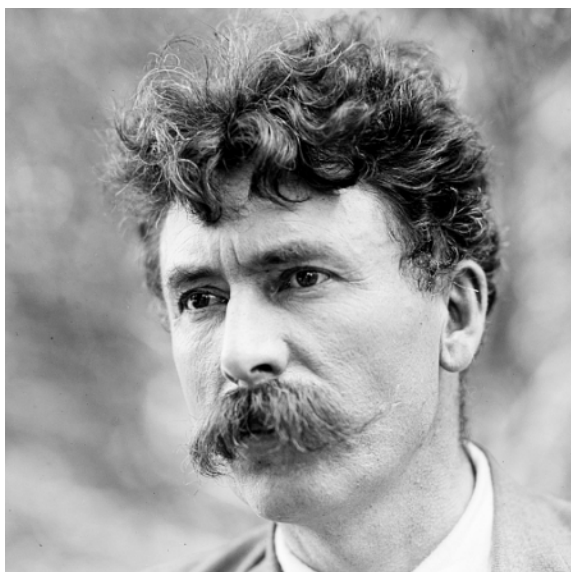

Antonín Benjamin Svojsík
(zakladatel českého skautingu)

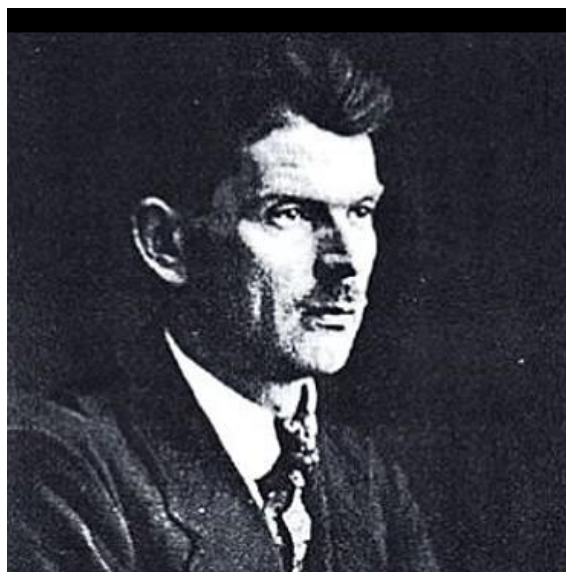

Ferdinand Pakosta
(profesor berounského gymnázia)

Ferdinand Pakosta vyučoval převážně dějepis a pracoval jako správce muzea v Berouně. Byl také činný v Sokole a v Měšťánské besedě. O jeho skautech se však dnes již těžko dá zjistit něco bližšího. V roce 1914, krátce po vypuknutí první světové války, Pakosta zemřel jako voják na tetanus. Jeho skautů se poté ujal jiný suplent berounského gymnázia - **Miloš Seifert** (1887–1941), který s kolegou **Milošem Maixnerem** založil rovněž v roce 1912 organizaci Děti živěny. Byl ve spojení s A. B. Svojsíkem, který organizoval české skauty v rámci Svazu spolků a přátel tělesné výchovy v Praze. Organizace pod vlastním jménem Junák – český skaut byla totiž založena až o něco později, v červnu roku 1914. Oproti Svojsíkovi však Miloš Seifert silně zdůrazňoval význam amerického spisovatele **Ernesta Thompsona Setona** (1860 – 1946) a postupně tak učinil Beroun krystalizačním centrem českého woodcraftu. Tímto směrem vedl Seifert samozřejmě i dřívější Pakostovy skauty.

Ernest Thompson Seton
(americký spisovatel a propagátor Woodcraftu)

Miloš Seifert
(profesor berounského gymnázia)

Za války, roku 1915, se Seifertovy Děti živěny sblížily se třetí českou skautskou skupinou Psohlavci na jejich sjezdu ve Zbiroze, což postupně vedlo k dalšímu rozkolu a odklonu od skautské organizace A. B. Svojsíka. Obě organizace se po konci války v roce 1918 sloučily do jediné - pod názvem Děti Svobody - a v červnu roku 1919 vstoupily do nově založeného Svazu junáků a skautů republiky Československé pod vedením náčelníka A. B. Svojsíka a Miloše Seiferta jako podnáčelníka. Ještě téhož roku však kvůli neustálým myšlenkovým rozporům vystoupily z této organizace Děti svobody společně se Seifertem, a staly se tak základem Československé Ligy lesní moudrosti. A právě v této době se začíná psát historie komárovských skautů.

Idea skautingu se v Komárově ujala již v roce 1919, a to především díky šíření myšlenek Antonína Benjamina Svojsíka mezi místními stoupenci jeho hnutí. Jejich působením docházelo k „rozmanitým pokusům o skautování“ v blízkém i vzdálenějším okolí Komárova. Nejsilnějšími stoupenci a propagátory skautských myšlenek o volném pohybu v přírodě, tělesné zdatnosti a „šlechtění ducha“ byli **František Jícha, Karel Skřivan, František Jelen, Karel Šimůnek a Miloš Skřivan**. V roce 1920 se k nim se pak ještě přidal **Karel Šmíd**.

Dne 4. července 1920 navštívil Komárov profesor dějepisu a latiny berounského gymnázia pan **Karel Šabat**, jakožto komisař Svazu junáků a skautů RČS, aby společně s dalšími skautskými činovníky podpořili a povzbudili místní hnutí. Díky této návštěvě se pak ke komárovským stoupcům skautingu přidávají „noví přátelé junáctví“ **Pravoslav Sém a Antonín Marek**, kteří již v minulosti prošli skautskou výchovou. Na popud **Ludvíka Tomáška**ⁱⁱⁱ, vůdce prvního oddílu junáků v Žebráku, zakládá poté **František Jícha** dne 9. října 1921 první družinu komárovských skautů s názvem „**Havrani**“. Oficiálně je družina přihlášena do Svazu junáků a skautů RČS dne 15. října 1921 a jejím prvním vedoucím je ustanoven **Antonín Marek**.

Karel Šabat
(profesor berounského gymnázia)

Ludvík Tomášek
(vůdce 1. oddílu skautů v Žebráku)

Činnost oddílu byla poměrně bohatá. Kluci se scházeli v obecní škole na převážně čtvrtěčných schůzkách, kterým se říkalo „schůze“, a o víkendech vyráželi do blízkého i vzdálenějšího okolí. Jejich cílem byly okolní kopce a lesy, kde hráli spoustu her, cvičili se v tělocviku, stopování, signalizaci i dalších skautských a tábornických dovednostech. Mezi nejčastější místa jejich víkendových výletů patřily vrcholy Jiviny či Jedové hory, okolní vesnice Hvozdce, Podluhy či Nežežín, v neposlední řadě pak romantická zřícenina hradu Valdek a protější Jindřichova skála s nádhernou vyhlídkou. Výjimkou však nebyla ani místa podstatně vzdálenější, na která kluci vyráželi v rámci dvou a vícedenních výprav. Můžeme zde zmínit například Rejkovice, Plešivec, Týřov, Křivoklát, Těně, či Padrťské rybníky a nedalekou Anýžovu boudu.

Samostatnou a významnou kapitolou činnosti komárovské družiny Havranů se stal nepochybně průzkum tajemného sklepení komárovské obecní školy, která byla v té době umístěna v prostorách bývalého zámku pánů Pešíků z Komárova. Tento průzkum byl zahájen 26. listopadu 1921 za přítomnosti „školdozorce“ a iniciátora celé akce pana Petra Soutora, a trval s přestávkami až do roku 1927.

Bývalý zámek a budova staré obecní školy (1930)
Místo setkávání oddílu a průzkumu podzemních sklepů

V tomto období se oddílu pravděpodobně velice dobře dařilo. 26. prosince 1921 proběhly v obecní škole za asistence skautských vůdců ze Žebráka zkoušky nováčků a po nich i slavnostní složení skautského slibu většiny členů komárovských skautů.

Oddíl se utěšeně rozrůstal. V polovině května 1922 již bylo členů tolik, že bylo potřeba rozdělit družinu na dvě, a tím vedle původních **Havranů** vzniká 4. května 1922 druhá družina **Vlků**. Oddíl funguje pod vedením **Antonína Marka** v následujícím složení:

DRUŽINA HAVRANI:

Rádce: František Jícha

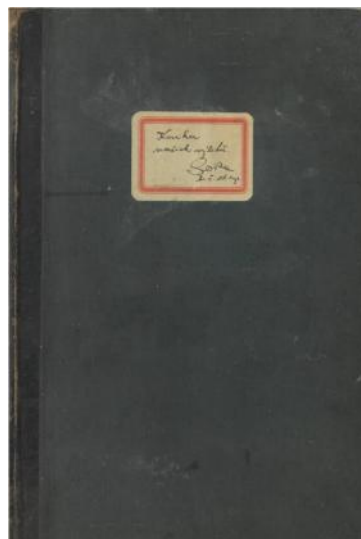
Členové: Emanuel Danda, Emanuel Havránek, Karel Hendrych, Antonín Marek, Alois Redlich, Jaroslav Skřivan, Karel Skřivan, Miroslav Froněk

DRUŽINA VLCI:

Rádce: Pravoslav Sém

Členové: Jan Belda, Jan Hasman, Bohumil Jícha, Jindřich Kocourek, Václav Kříž, Miloš Skřivan, Štěpán Sojka

Jak se však ukázalo zhruba o měsíc později, rozdělení na dvě družiny nebylo úplně optimální a bylo potřeba provést další změny. Od 10. června 1922 se tak oddíl pod vedením Antonína Marka rozděluje na čtyři družiny:

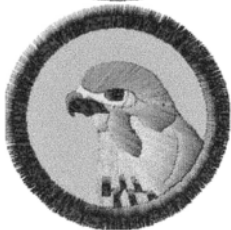

DRUŽINA HAVRANI**Rádce:** František Jícha**Členové:**

Miroslav Froněk, Karel Skřivan, Štěpán Sojka

DRUŽINA VLCI**Rádce:** Pravoslav Sém**Členové:**

Jaroslav Skřivan, Emanuel Danda, Bohumil Jícha

DRUŽINA OSTŘÍŽI**Rádce:** Miloš Skřivan**Členové:**

Karel Hendrych, Jindřich Kocourek, Václav Kříž

DRUŽINA LIŠKY**Rádce:** Jan Hasman**Členové:**

Alois Redlich, Emanuel Havránek, Jan Belda

V dalších letech pokračoval oddíl ve své běžné činnosti, přicházeli noví členové (Oldřich Liška, Jaroslav Šaffer, Štochl, Štěpnička, Vodička, V. Svoboda, Drvota) a někteří z těch starších odcházeli. Pravidelné „schůze“ v pracovním týdnu se střídaly s občasnými sobotními, či nedělními výlety naplněnými hrami, zpíváním a veselými příhodami. Pokud to počasí a situace klukům dovolily, vyráželi na stále oblíbenější vícedenní táboření do vzdálenějších oblastí. Zajímavé je, že se nikde neobjevuje informace o tom, že by se kluci vydali na svůj vlastní prázdninový skautský tábor.

Kolem roku 1926 předává Antonín Marek vedení oddílu **Karlu Hendrychovi**. Někdy v tomto období pak také oddíl dostává oficiální jméno „**STRÁŽ PODBRDSKÁ – 1. ODDÍL JUNÁKŮ – SKAUTŮ RČS**“.

Razítko 1. oddílu komárovských skautů: STRÁŽ PODBRDSKÁ (1926)

Zdroj: Skautský archiv – Skautský institut

Začteme-li se podrobněji do **Knihy výletů**, mapující činnost komárovských skautů od roku 1920 do roku 1936, zjistíme, že v tomto období došlo k několika významnějším událostem, které vybočují z řady běžných oddílových činností a jichž se skauti z Komárova účastnili.

Tou první byl **Župní tábor**, který se uskutečnil 9. srpna 1925 u „Octárny“, nedaleko Obecnice. Jednalo se o několikadenní setkání skautů z celé podbrdské oblasti. Kluci se zde potkali s jinými oddíly a věnovali se hram, práci, zpěvu i odpočinku a koupání. Tábořiště i se stany zapůjčil klukům z Komárova 30. oddíl pražských skautů, který zde již dva měsíce před tím tábořil, a právě se chystal k odjezdu.

25. října téhož roku se oddíl komárovských skautů zúčastnil **slavnostního odhalení pomníku padlým** ve světové válce, které proběhlo ve Svaté Dobrotivé. O významu této události svědčí i to, že se jí zúčastnily nejen všechny významné osobnosti z okolí, ale i příslušníci a důstojníci Jednoty československých legionářů, kteří zde za zpěvu národní hymny položili věnce a uttili památku všech padlých.

Fotografie z Župního tábora u Obecnice
(9.8.1925)

Slavnostní odhalení pomníku padlým ve Svaté Dobrotivé
(25.10.1925)

V roce 1926 se dožívá významného jubilea, svých padesátých narozenin, zakladatel Českého junáka **Antonín Benjamin Svojsík**. K této příležitosti přichystali skauti berounského okresu velké překvapení. Uspořádali pozdravnou štafetu z Březových Hor do Prahy, aby mu předali zdravici a pozdrav na „důkaz vděčnosti a lásky bratrské, za neocenitelné služby na poli skautingu“. Skauti z Komárova samozřejmě nemohli u takové události chybět, a tak jim byl přidělen úsek od mlýna „V Rochtě“^{iv} do Hořovic na most k sokolovně. Tato trasa byla obsazena osmi členy oddílu: sedmi pěšimi a jedním cyklistou. Poté, co 28. srpna proběhla úspěšně generální zkouška, byla štafeta odstartována v sobotu 4. září 1926 ve 14:30 z Březových Hor, v 15:45 ji převzali komárovští skauti do své péče a v 17:45 již zdravici četl překvapený bratr Svojsík v Praze^v.

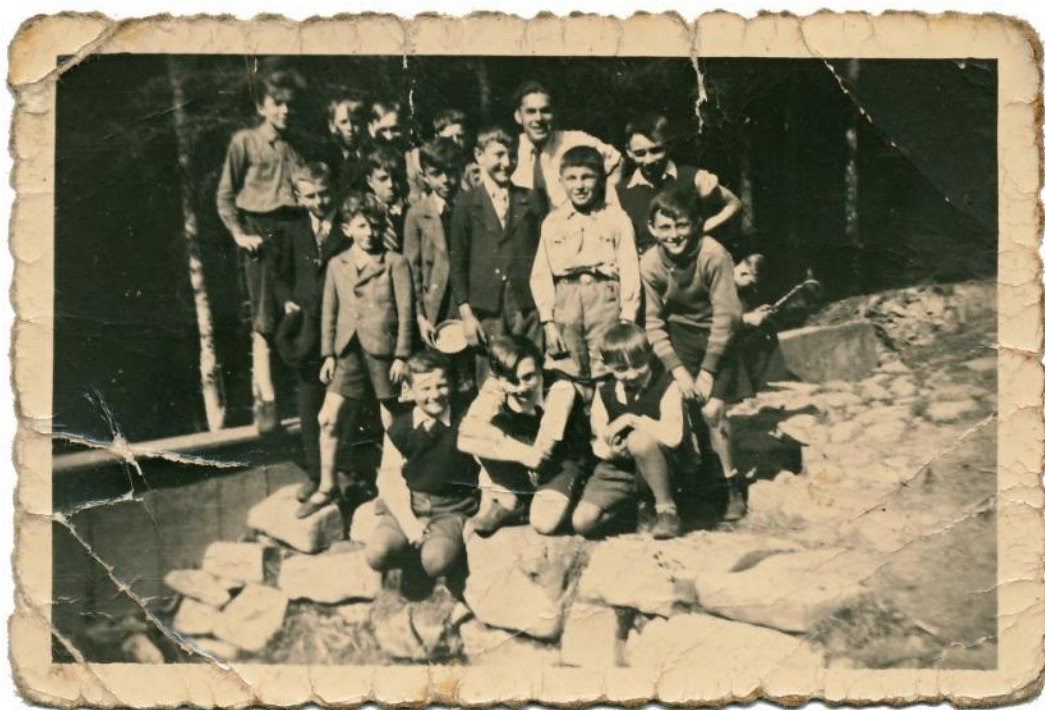
Vzkaz A. B. Svojsíkovi k jeho padesátým narozeninám (1926)

Komárovští skauti byli také opakovaně zváni jako pořadatelská a strážní služba na kulturní akce v okolí, často ve spolupráci s místní organizací Sokol. Můžeme například zmínit jejich pomoc v roce 1926 při koncertu zpěváckého spolku Ozvěna z Komárova, který probíhal koncem května na hradu Valdek. Významná byla rovněž přítomnost skautů při organizaci divadelního představení s názvem „Závěť v přírodě“, jež se odehrálo v lesním divadle u Valdeka v létě roku 1928.

Na přelomu dvacátých a třicátých let začala činnost oddílu podle všeho slábnout, až zanikla úplně. Je možné, že se obměnili členové, kteří již nebrali skauting tak vážně, nebo se jim prostě jen nedostávalo času. Nevíme. Jisté je, že do roku 1936 došlo k několika pokusům vzkřísit činnost komárovských skautů, ale pravděpodobně ne příliš úspěšně. Známe několik jmen těch, kteří se o to pokusili: Sojka, Lisý, Ungr, Rybář a **Oskar Šperl**.

Nejspíš se již nikdy nedozvíme, kolik pokusů bylo učiněno a kdo všechno stál u tohoto úsilí obnovit komárovský skautský oddíl. Jedno však můžeme říct určitě. Chlapecká touha po dobrodružství a romantických výpravách je nekonečná a není k tomu potřeba nic jiného než pár kamarádů. A tak tomu nejspíš bylo i v Komárově. Dlouho se sice nedařilo obnovit regulérní skautský oddíl či družinu, ale skupina „těch, kteří to nevzdali“ zůstala a postupně k sobě přitáhla další kluky toužící prožít dobrodružství na vlastní kůži.

Těsně před druhou světovou válkou, v bouřlivých a neklidných letech 1938 až 1939, se kolem **Oskara Šperla** utvořila nová skupina asi patnácti hochů ve věku od šesti do třinácti let, která začala opět vyrážet na společné výpravy do blízkého i vzdálenějšího okolí. Nejprve tak trochu neformálně, ale později již opět pod hlavičkou Junáka, pokračovali hoši ve skautské činnosti. Z těchto chlapců můžeme jmenovat například **Karla Čermáka, Hrabáka, Koženého, Josefa Krupičku**, bratry **Božetěcha a Lubomíra Lapáčka, M. Lindnera, J. Merhauta, Miloslava Mračka, Zdirada Mračka, J. Našveru a T. Novotného**. V roce 1939 vstupuje do oddílu také můj dědeček **Jindřich Klekner**.

Unikátní fotografie komárovského oddílu z výpravy do okolí Malé Vísky (1938)

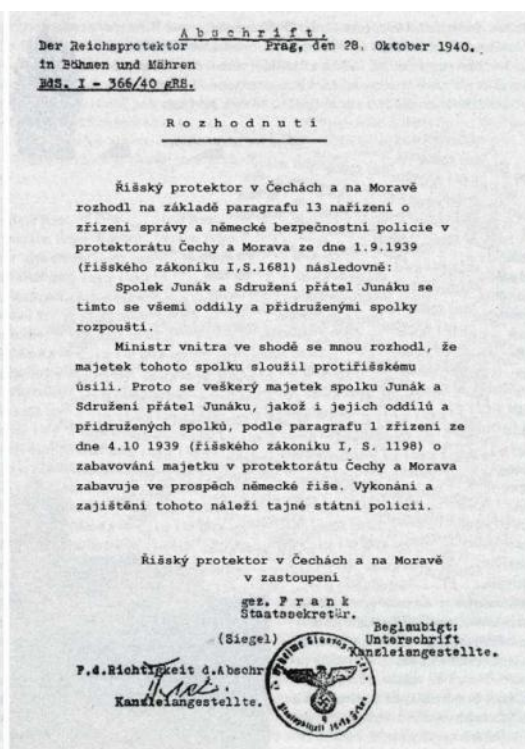
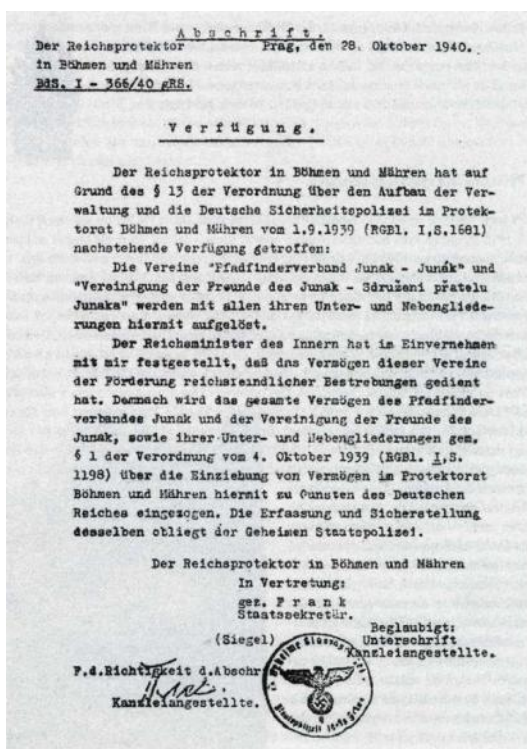
Na fotografii: T. Novotný, *neznámý*, Miloslav Mraček, J. Merhaut, Oskar Šperl, Josef Krupička (horní řada zleva), *neznámý*, Božetěch Lapáček, Lubomír Lapáček, Hrabák, J. Našvera, Kožený (druhá řada zleva), M. Lindner (stojící), *neznámý*, Karel Čermák, Zdirad Mraček (spodní řada zleva)

Ve stejném období se v Komárově objevuje také **skautská družina dívek**, které stejně jako komárovští kluci propadly myšlence skautingu. Zpočátku jich pravděpodobně nebylo mnoho, ale postupem času dívek přibývalo. Vzhledem k nedostatku dokumentů a jakýchkoliv dalších informací můžeme dnes zmínit jen několik jmen dívek, které ke skautské družině a později snad i k oddílu patřily: **Filipová, Františka Krupičková, Libuše Novotná, Růžena Oktábcová, Anežka Randusová**. O jejich činnosti a fungování nemáme bohužel úplně jasnou představu, neboť k dispozici jsou pouze kusé útržky vzpomínek některých komárovských pamětníků a několik fotografií z pozdějších protektorátních let, kdy však byl již Junák postaven okupačními úřady mimo zákon.

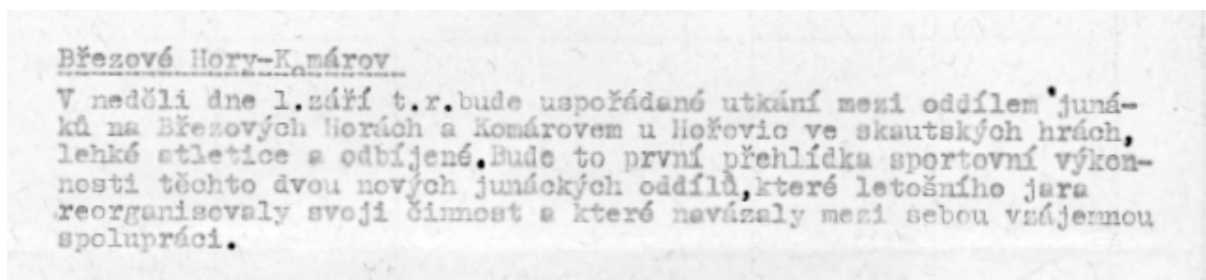
Komárovské skautky v době Protektorátu po zrušení Junáka (1941)
Na fotografii zleva: Růžena Oktábcová, Libuše Novotná, Filipová, Františka Krupičková (ležící)

V březnu 1939 vstupuje na území, po Mnichovské dohodě již tak okleštěného Československa německá armáda, a nad skauty se poprvé v jejich historii začínají stahovat temná mračna. Ani po nacistické okupaci však oddíl v činnosti nepolevoval. Ba právě naopak. Komárovští skauti navázali v tomto období čilou spoluprací s Junáky z Březových Hor^{vi}, se kterými uskutečnili několik společných podniků. Mezi ty významnější patřily například cyklistické závody, závody v přespolním běhu či v lehké atletice, nebo mezioddílové utkání ve skautských disciplínách. Tento velký závod pro mladší skauty do 14 let se uskutečnil **1. září 1940**, tedy necelé dva měsíce před tím, než byl Junák k 28. říjnu 1940 z nařízení K. H. Franka rozpuštěn jakožto protiokupační nepřátelská organizace.

Opis nařízení K. H. Franka ze dne 28.10.1940 o rozpuštění organizace Junák a zabavení veškerého majetku (zdroj: ORJ Opava – 80 let skautingu na Opavsku)

Komárovští skauti, stejně jako všichni ostatní v tehdejší Protektorátu Čechy a Morava, museli ze dne na den svůj oddíl rozpustit. I v průběhu následujících válečných let však pod vedením **Oskara Šperla** pokračovali neoficiálně ve svých schůzkách a když to bylo možné, vyráželi na kratší i náročnější výpravy, nejčastěji do okolních brdských lesů. Nebylo to asi vůbec jednoduché, protože nejbližší okolí bylo plné oddílů německé armády a Hitlerovy mládeže^{vii}. I při vši opatrnosti to tedy byla v kontextu doby činnost poměrně riskantní. Z dob nacistické okupace můžeme například vzpomenout výpravu do Rejkovic a okolí vrchu Plešivec, kde se chlapci koupali v hlubokém a ledově studeném Smaragdovém jezírku^{viii}.

Článek o komárovských skautech z roku 1940

Posledním dobrodružstvím ke konci války pak byla výprava na Orlík a hrad Zvíkov. Zde skupina zažila dost horké chvíle, když se potkala mezi Čimelicemi a Orlíkem s oddílem Hitlerjugend. Zpočátku napjatá situace však dopadla nečekaně dobře a bez větších potíží. Válka byla téměř u konce a skupinka mladých nacistů již nechtěla, nebo neměla snahu se prát.

Téměř ihned po skončení druhé světové války v květnu 1945 se začala obnovovat činnost skautských oddílů v celém tehdejší Československu a komárovští skauti nemohli stát stranou. Díky tomu, že jejich oddíl fungoval de facto nepřetržitě i v průběhu okupace, nebyl problém jej oficiálně obnovit již v polovině roku 1945 jako **2. oddíl Junáka v Komárově**. V obci rovněž vzniklo Skautské středisko „**JUNÁK Komárov u Hořovic**“, jehož vedoucím byl jmenován **Josef Krupička**, a 2. oddíl se stal jeho součástí. Vedle něj působil ve středisku ještě i **1. chlapecký oddíl Komárov**, o němž zatím, kromě toho, že existoval, nevíme vůbec nic a **oddíl z Neřežína**, který nesl přízvisko „**Junák pod Valdekem**“. Jeho vedením byl pověřen **Zdeněk Mraček** a jako zástupce byl zvolen **Josef Ernest**.

Josef Krupička – vedoucí střediska (1946)

Nadšení a touha obnovit skautskou činnost však nebyla v Komárově v roce 1945 pouze doménou chlapců. Stejně jako oni, i komárovská děvčata navázala na svou neoficiální činnost během okupace a jakmile to bylo po válce možné, přihlásila se ke skautskému dívčímu hnutí. Hned v květnu tak pod komárovským střediskem vzniká nejprve družina a posléze i celý **1. oddíl Vlaštovek**. Z nalezených souhrnů registrací dívčích oddílů podbrdské oblasti z let 1946 - 1947 můžeme vyčíst, že v roce 1946 bylo v tomto oddíle registrováno celkem osmnáct dívek a dvě vedoucí. Podle všeho se nicméně zdá, že se o rok později již žádný dívčí skautský oddíl v Komárově neregistroval. Z jakého důvodu, to zatím nevíme. Jisté je jen to, že komárovští chlapci udrželi svůj oddíl ještě o dva roky déle.

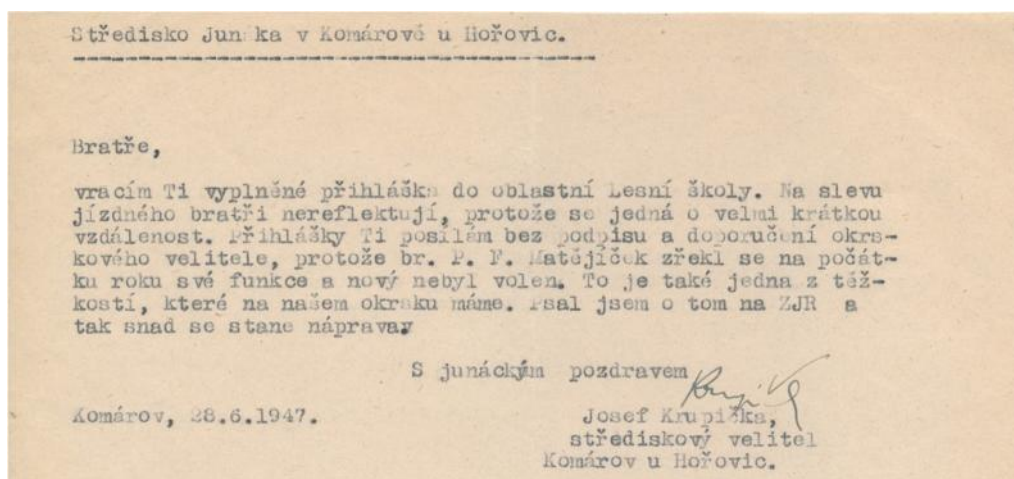
Vedle komárovských **Vlaštovek** vznikl po osvobození v roce 1945 dívčí skautský oddíl také v nedalekém **Neřežíně**, který rovněž spadl pod komárovské středisko. I zde se děvčata s nadšením pustila do skautské činnosti a zdá se, že se jejich oddílu dařilo velice dobře. Z výše uvedených souhrnů registrací se dozvídáme, že v roce 1946 měl neřežínský dívčí oddíl dvě vedoucí, které se staraly o celkem šestnáct děvčat.

Společně s neřežínskými skauty se děvčata scházela v hájovně na okraji Neřežína (číslo popisné 17), kde měli kluci i holky pronajatou jednu místnost jako klubovnu. Hájovna patřila rodině **Mračkových**, jejichž děti, Boženka a Zdeněk, byly rovněž členy neřežínských oddílů. Podle paní **Boženy Bělohávkové (Mračkové)** byla činnost dívčího oddílu velice bohatá a zahrnovala nejen pravidelné schůzky či výpravy, ale například i několik divadelních představení odehraných pod starou lípou v zahradě hájovny.

Komárovské skautky na výpravě (1945 – 1946) Na fotografii: Věra Čermáková (s trumpetou)

Vůdcem 2. komárovského oddílu se v roce 1945 stal **Jindřich Klekner - Kaplan** a jeho zástupcem **Bohumil Ládek - Eman**. **Miloslav Mraček - Kazan** zastával v oddílu funkci pokladníka. Původní vedoucí klukovské party **Oskar Šperl** se krátce po válce odstěhoval s rodinou z Komárova do Teplíc a do nově vznikajícího oddílu se již nevrátil.

Průvodní dopis k přihláškám do lesní školy pro členy komárovského střediska (1947)

Zdroj: Skautský archiv – Skautský institut

Jako klubovnu využíval oddíl nejprve bývalou trafiku pana Hampachra stojící nedaleko Lidového domu v Komárově. Prostor však byl poměrně stísněný, a tak se komárovští kluci brzy přesunuli přímo do Lidového domu, kde našli zázemí v mnohem prostornějším skladu divadelních kulis. Ani zde však skauti z Komárova nezůstali natrvalo. Zhruba o rok později se celý oddíl přestěhoval podruhé, tentokrát na Ptákov. Nepoužívaná místnost bývalého obchodu v budově hostince pana Šperla poskytla klukům útočiště a místo vhodné k dětským hrám a dobrodružstvím. Bývalí členové oddílu často vzpomínají na orchestrion zavřený ve skříni v jednom z hostinských sálů. Na něm prý bylo možné nechat si za prvorepublikovou korunu zahrát několik písniček, což byla tehdy jistě velmi žádaná a oblíbená atrakce.

Lidový dům dnes již nestojí. Byl zbourán v roce 1977 a na jeho místě obec postavila nový Kulturní dům ROH (dnes číslo popisné 440). Bývalý Šperlův dům na Ptákově však můžeme najít dodnes. Má číslo popisné 36 a v průběhu let byl využíván jako restaurace, obchod, sokolovna i skladiště.

Lidový dům v Komárově (1977) ^{ix}

Místo druhé klubovny na Ptákově (1920)

Záznamy v **Kronice družiny Lišek z roku 1948** a vzpomínky některých komárovských pamětníků udávají v pozdějších letech ještě další místa oddílových a družinových schůzek. Tím prvním je **Adamova stráň**, tak zvaná **Adamovka**, kde se kluci scházeli v případě pěkného počasí. Jedná se o stráň po levé straně silnice k Zaječovu. Dnes je na tomto místě sad a louky, které kdysi nabízely příhodný prostor nejen pro klukovské hry, ale i odpočinek a sběr malin či jiných lesních plodů. Zázemí pro schůzky v případě, že počasí klukům nepřálo, našli komárovští skauti v tehdejším **hostinci paní Havránkové**, v ulici Ke Mlýnu. Tam bylo nějakou dobu uskladněno i veškeré oddílové a táborové vybavení. Dnes má tento objekt číslo popisné 27 a je z něj rodinný domek.

Hostinec paní Havránkové v Komárově
na dobové pohlednici

Neřežinská hájovna (č.p. 17)
Místo klubovny neřežinského oddílu

Oddíl po válce existoval přibližně jen necelé tři roky (1945–1948) a není o něm příliš mnoho informací. Doposud se podařilo dohledat jen velice málo materiálů, které dokumentují jeho činnost a oddílový život. Z vyprávění pamětníků víme, že komárovští skauti vydávali svůj vlastní, ručně psaný a malovaný časopis, který nesl jméno „**Komárovský Junák**“.

Zatím se nepodařilo žádné z čísel tohoto časopisu dohledat, ale přesto máme o jednom z nich, vydaném v roce 1948, alespoň kusé informace. Na jeho obálce se prý nacházel krásně vyvedený obrázek srubu stojícího na **Adamově stráni** s nápisem „**Sen jednoho skauta...**“. Podle vyprávění bývalého člena oddílu, pana **Jaroslava Korejčíka**, měla kresba (ve skutečnosti neexistujícího stavení na Adamovce) vyjadřovat plány oddílu tento srub postavit. Z důvodu nepříznivých politických událostí po únoru 1948 však k naplnění tohoto snu již bohužel nikdy nedošlo.

Ze vzpomínek pamětníků dále víme to, že oddíl disponoval velkým oddílovým praporem, který vyšíla maminka **Karla Čermáka** paní **Marta Čermáková**, a několika družinovými vlajkami. Tyto významné skautské symboly však prý byly po únoru 1948 komárovským klukům zabaveny společně s ostatním vybavením a krásně vedenou kronikou oddílu. Stopa po těchto artefaktech se v neradostném období osmačtyřicátého roku úplně ztrácí a dnes už nezbývá nic jiného než doufat, že tyto skvosty nebyly zničeny a třeba se v budoucnu ještě někde objeví.

Kromě několika málo dokumentů nalezených v archivech tak máme z poválečných let fungování oddílu k dispozici pouze **Kroniku družiny Lišek** z roku 1948 a necelých devadesát fotografií, které byly pořizovány účastníky* akcí a táborů velmi nekvalitními, bakelitovými fotoaparáty.

Výprava na Tok (1946)

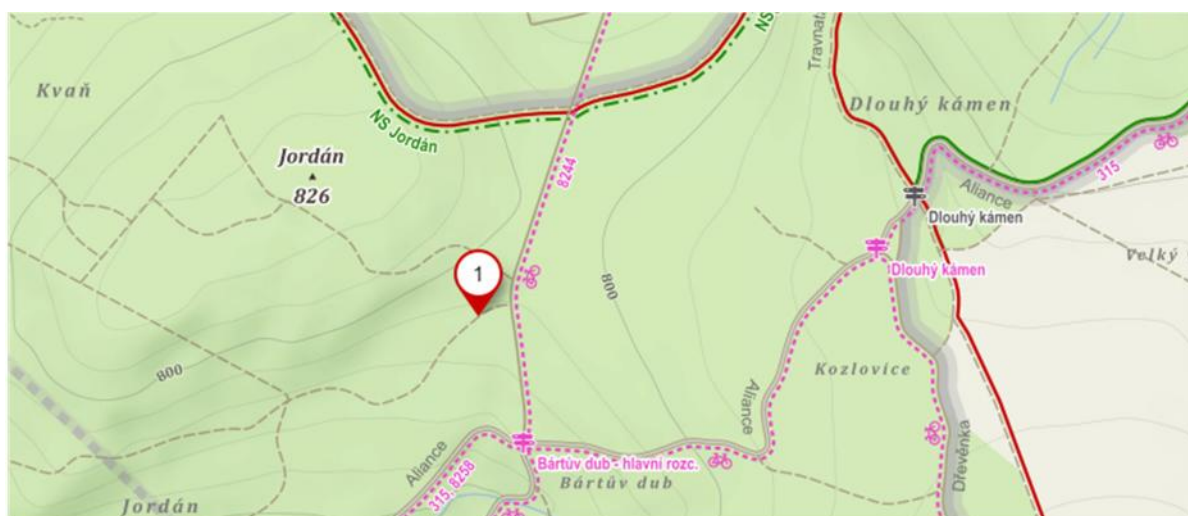
Horákova chata na Jordánu (1946)^{xi}

Všeobecná euforie po osvobození republiky v roce 1945 přinášela obrovskou chuť do života a skautské činnosti. Komárovští kluci a děvčata se tak vrhli do práce v oddílech s plným elánem a nasazením. Společně podnikali nejen pravidelné schůzky a výpravy, ale účastnili se často i kulturních a společenských akcí pořádaných v Komárově a jeho okolí. Jednalo se zejména o různé místní slavnosti, průvody, ochotnická divadelní představení, hudební vystoupení a další oslavy, které byly, zejména v prvních poválečných letech, poměrně oblíbené a časté.

Častým cílem výprav oddílů byly i v poválečných letech nedaleké brdské lesy, zejména pak okolí vrcholů Tok a Jordán^{xii}. V jejich blízkosti se nacházela i takzvaná Horákova chata, která čas od času poskytla klukům útočiště před nepříznivým počasím a také zázemí pro táboření.

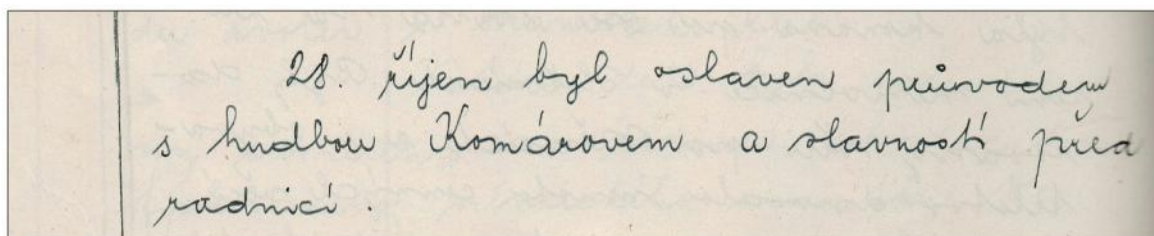
Tato malá roubenka, původně lovecká chata stojící na jižním svahu Jordánu, byla postavena začátkem 20. století, ještě za Colloredo-Mannfeldů. Nejdříve se jí říkalo "Na Houpáku", po smrti bývalého nadlesního Emanuela Horáka v roce 1934^{xiii} však byla na jeho počest pojmenována jako "Horákova chata"^{xiv}.

Po válce sloužil srub armádě, vojenským lesům a příležitostně i turistům v nepříznivém počasí. V 60. letech 20. století pak chata velice rychle zpuskla a zanikla. Na tomto místě uspořádal oddíl krátce po válce mimo jiné soutěž o největší množství sněžených švestkových knedlíků^{xv}, v níž zaslouženě zvítězil **Miloslav Mraček – Kazan**.

Místo, kde stávala Horákova chata, častý cíl komárovských skautů
(49°42'53.373"N, 13°51'25.798"E). Zdroj: Mapy.cz

Mezi slavnostní události, kterých se v letech 1945 a 1946 komárovští skauti prokazatelně účastnili, můžeme v první řadě zahrnout oslavy 28. října 1945. Výročí vzniku Československé republiky bylo vždy svátkem z nejdůležitějších a v roce osvobození se tento význam ještě znásobil. V Komárově byl toho dne uspořádán velkolepý slavnostní průvod obcí, který vyvrcholil před komárovskou radnicí, a oddíly komárovských skautů v krojích v něm samozřejmě nemohly chybět.

Krátký zápis z komárovské kroniky o oslavách vzniku Československé republiky v Komárově (28.10.1945)

Další dvě události, které se rovněž neobešly bez účasti komárovských skautů, přesáhly svým rozsahem regionální charakter. **18. a 19. srpna 1945** byly v Tlustici uspořádány **Národní dožínkové slavnosti**, na jejichž přípravě se podílelo mnoho místních i okresních organizací. O rozsahu slavností vypovídá to, že je navštívilo více jak 50 tisíc účastníků. Jak uvádí tlustická pamětní kniha, z tohoto obrovského množství lidí bylo nejméně 1864 okrojovaných příslušníků různých spolků a organizací.

Oslav se účastnilo více jak 400 jezdců na koních, 114 alegorických vozů a zástupci československé, americké i Rudé armády. Úvodní projev navíc pronesl za účasti mnoha poslanců a nesčetné politické tehdejší ministr zemědělství Julius Ďuriš. Celá tato akce byla dokonce filmována a přenášena do éteru Československým rozhlasem.

Po zdařilé dožínkové slavnosti v roce 1945 se začaly plánovat podobné události i pro další roky. Hned další oslavy proběhly v přírodním hledišti "V Luhu" u Tlustice ve dnech **8. a 9. května 1946**, tentokrát jako "**Velká národní pouť Podbrdská**". Stejně jako o rok dříve byli mezi více jak 20 tisíci návštěvníky i skauti z Komárova, kteří sem uspořádali pěší pochod v krojích. Ani tato velkolepá událost se neobešla bez mnoha společenských a kulturních akcí probíhajících v místních hospodách a veřejných prostranstvích. Oficiálního zahájení se zúčastnil i tehdejší ministr národní obrany gen. Ludvík Svoboda a slavnostní mši odsloužil pod širým nebem prelát hradčanský Dr. Bohumil Opatrný.

Slavnostní pochod 28. října 1945 – Komárov
(kolorovaná fotografie)

Velká národní pouť Podbrdská – 8. 5. 1946 Tlustice
(kolorovaná fotografie)

Vybavení pro táboření a činnost oddílů, stejně jako i skautský kroj a jeho doplňky, to všechno bylo tenkrát dost nákladné. Účastníci si vše museli pořizovat na své náklady, a to si ne každý mohl dovolit. Jako příklad si uveďme příběh **Josefa Hájka**, budoucího školníka na komárovské škole. Jeho rodiče mu skautskou činnost zakázali právě z finančních důvodů. Navzdory tomu nebylo členů oddílů v poválečném období vůbec málo. Většina podniků, jako výpravy, různorodé závody či tábory, byly navíc organizovány společně pro celé komárovské středisko. Komárovští skauti tak k sobě měli poměrně blízko.

Aktuálně známá jména uvádíme v následujícím seznamu:

Střediska JUNÁK – Komárov u Hořovic:

Vedoucí: Josef Krupička

1. oddíl skautů - Komárov:

O tomto oddílu se zatím nepodařilo dohledat žádné informace, ani jeho členy. To, že existoval, víme jen díky nalezenému oddílovému razítku, které pochází přibližně z roku 1947.

2. oddíl skautů - Komárov:

Vedoucí: Jindřich Klekner (Kaplan)

Zástupce vedoucího: Bohumil Ládek (Eman)

Rádcí: Karel Čermák, Václav Havránek (Bacil)

Družiny: Lišky, Tygři, Jestřábi a smečka Vlčat

Sada razítek komárovského střediska (1947)
Zdroj: Skautský archiv – Skautský institut

Členové: Miroslav Abrahám, Blahovec, Dalecký, František Drvota, Jaroslav Dvořák, Josef Fišer, Josef Gros, Jiří Hasman, Vlastimil Hasman, Ladislav Hodek, Josef Hudec, František Hytka, František Chramosta, Jandík, J. Jícha, Antonín Klekner, V. Klekner, Saša Kokuňka (Xerda), Jaroslav Korejčík (Cardík), Václav Korejčík (Fakír), Bohumil Král (Bogan), Josef Kros, Miloslav Krupička, Sáša Křikava, František Kubát, Jiří Lhoták, Zdirad Mraček, Miloslav Mraček (Kazan), František Pavlis, Václav Piskáček, Rataj, Vilém Rezek, J. Roubal, Leopold Sládek, Rudolf Soukup, Josef Šána, Josef Štefan, Josef Veigend, Ladislav Veigend, Vocásek, Václav Zeman

1. oddíl skautek – Vlaštoky Komárov:

Členky oddílu: Věra Čermáková, Františka Krupičková

Oddíl Junák pod Valdekem - Neřežín:

Vedoucí: Zdeněk Mraček

Zástupce vedoucího: Josef Ernest

Rádcí: Oldřich Dostál, Miloslav Štych

Družiny: Vlci

Členové: Václav Fajrajzl, Jaroslav Hasman, Josef Hasman, Antonín Herejk, Václav Herejk, Václav Hlavatý, Jaroslav Huml, Jindřich Jirka, Josef Kořán, Kratochvíl, Jaroslav Marek, Josef Marek, Karel Mraček, Jaroslav Pašek

Oddíl skautek – Neřežín:

Členky oddílu: Vlasta Kořánová, Zdena Kořánová, Božena Králová, Božena Mračková, Jiřina Mračková, Anna Rabářová, Zdena Vojáčková

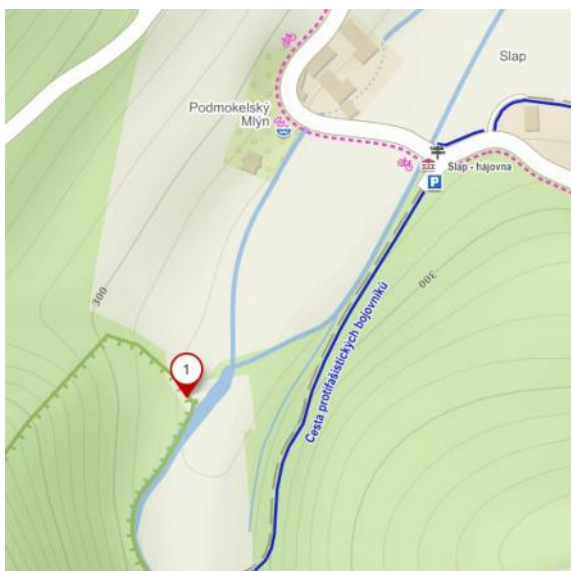
Oblast <i>Podbrdská</i>		Okres <i>Hořovice</i>											
Místo	č. obyvatel	19.....	I.	II.	III.	IV.	19.....	I.	II.	III.	IV.	19.....	
<i>Hořovice</i>	<i>18</i>		<i>2/17</i>						<i>1/16</i>				
<i>Hořovice</i>	<i>1</i>		<i>2/14</i>										
<i>Komárov</i>	<i>1</i>		<i>2/18</i>										
<i>Lázně</i>	<i>1</i>		<i>3/15</i>						<i>3/12</i>				
<i>Lihomyšl</i>			<i>1/28</i>										
<i>Lechovice</i>			<i>2/9</i>										
<i>Neřežín</i>			<i>2/16</i>										
<i>Prácheň</i>			<i>3/18</i>										
<i>Žebrák</i>			<i>3/45</i>						<i>3/33</i>				
			<i>20/172</i>										

Souhrn registrací dívčích oddílů v podbrdské oblasti z roku 1946.
(zdroj: Národní archiv Praha)

Mezi lety 1945 a 1948 byly komárovským střediskem uspořádány tři skautské tábory, jichž se společně zúčastnili členové všech komárovských chlapeckých oddílů.

Ten první probíhal u Podmokelského mlýna v údolí Zbizožského potoka (49°56'28.490"N, 13°44'26.488"E) začátkem léta 1946, konkrétně v termínu **od 1. do 15. 7. 1946**. Byl dobře

organizovaný a na pěkném místě, kterému se mnohem později začalo říkat „V táboře“^{xvi}. Dopravu materiálu pro táboření zajišťoval oddíl pan Josef Kouba z Komárova^{xvii}. Na korbě jeho nákladního automobilu se s ním k tábořišti dopravili i mladší členové komárovského oddílu. Ti starší však vyrazili z Komárova pěšky, což znamenalo zhruba třicet kilometrů dlouhý a náročný pochod.

Místo prvního tábora u Podmokelského mlýna v roce 1946 (zdroj: Mapy.cz)

Pohled na tábor a Podmokelský mlýn z vrcholu Lípa (1946)

Jednalo se o skutečný „zálesácký“ tábor. Kluci si jej celý postavili sami a stejně tak si po celou dobu táboření sami vařili. O zásobování se svědomitě staral **Miloslav Mraček – Kazan**, který veškerý proviant zajišťoval na svém motocyklu. Mléko a ostatní potraviny odebírali táborníci od sedláků z blízkých Podmokel, chléb pak kupovali přímo v nedalekém mlýně. Ten, společně s přilehlým zemědělským hospodářstvím, pekárnou a pilou, patřil mlynáři **Františku Froňkovi**, který byl za války vedoucím místního protinacistického odboje a po jeho vyzrazení se až do osvobození skrýval v křivoklátských lesích. Jeho chléb byl vyhlášený po celém širokém okolí a do okolních vesnic jej rozváželi až do roku 1952.

Na jídlo si nikdo z táborníků nestěžoval. A to navzdory tomu, že na jídelním lístku převažovala jednoduchá a skromná jídla. Jednalo se zejména o různé bramborové či špekáčkové guláše, brambory s tvarohem, ovocné knedlíky, placky a podobně. Nutno říci, že v té době byly potraviny ještě stále na potravinové lístky a kvůli přidělovému systému se často špatně a poměrně těžce sháněly.

Táborníci na nástupu
Tábor u Podmokelského mlýna (1946)

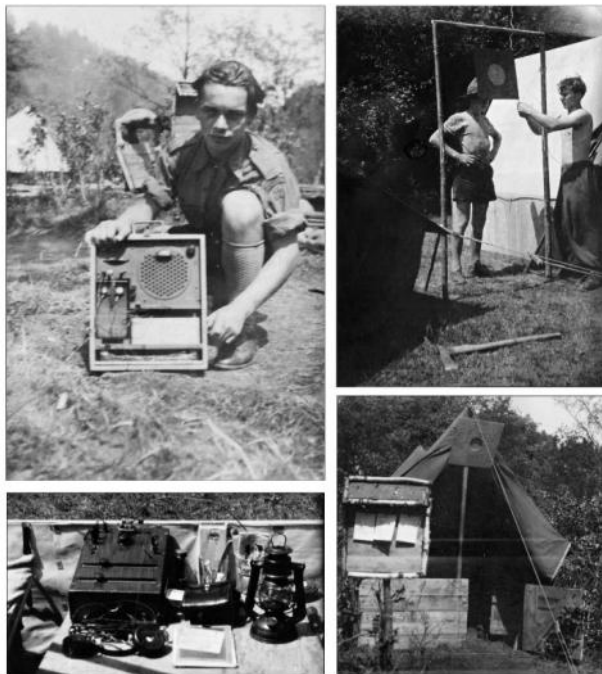

Zdirad Mraček na bratrově motorce
(1946)

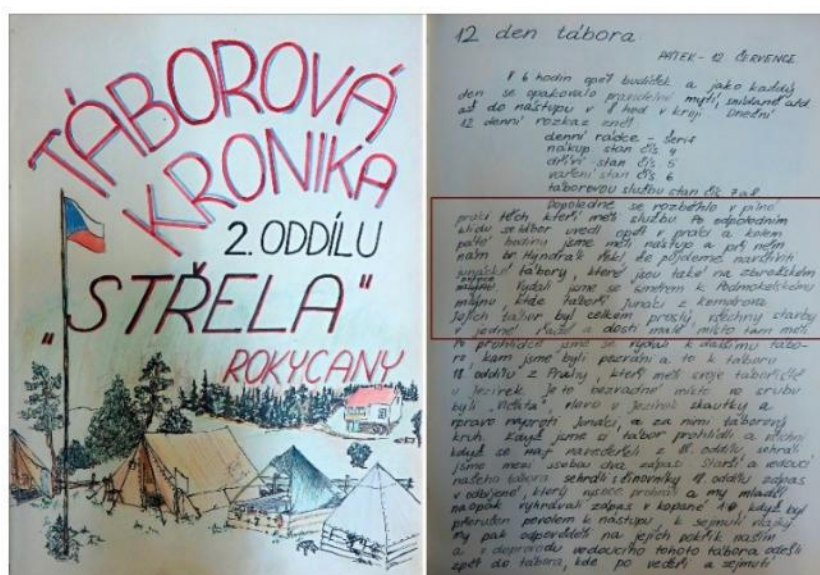
Činnost na táboře se příliš nelišila od činnosti na jiných, podobných táborech tehdy i dnes. Hrály se různé hry, vyráželo se na výlety do okolí, zpívalo se, lovili se bobříci, plnila tři orlí pera či jiné zkoušky a užívalo se prázdninových radostí tábornického života. Čas od času se táborníci vypravili na pomoc místním sedlákům při žních a s dalšími souvisejícími pracemi. Nedaleko tábořiště byla v lesích ukryta divoká a romantická Skryjská jezírka, kam bylo možné zajít se vykoupat a zchladit v horkých letních dnech. Blízký potůček rovněž nabízel zábavu v podobě chytání pstruhů do ruky, což se občas promítlo i v táborovém jídelníčku.

Na táboře nebyla nouze ani o výtvarné a řemeslné aktivity. K těm přispíval zejména **Jaroslav Dvořák**, který byl velice zručným řezbářem a ze dřeva vyřezával klukům i celému oddílu nádherné totemy. **Rudolf Soukup** pak zase nádherně maloval a jeho obrázky či karikatury zdobily nejen oddílovou kroniku, ale rovněž i osobní skautské deníky kluků.

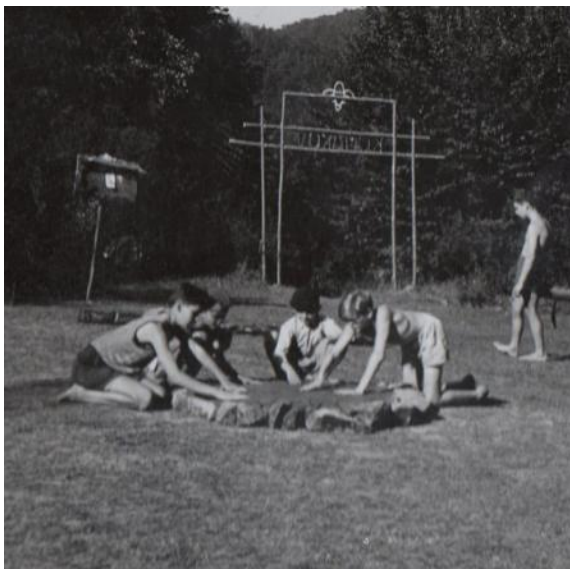
Na fotografiích z tábora v roce 1946 se objevuje také neobvyklé množství radiové techniky, kterou komárovští skauti pravděpodobně využívali ke svému programu a zábavě. Vše měl nejspíš "na svědomí" tehdejší člen oddílu **Sáša Křikava**, který byl držitelem skautské odbornosti **Radiotechnik**, a pro kterého byl tento obor velkým koníčkem.

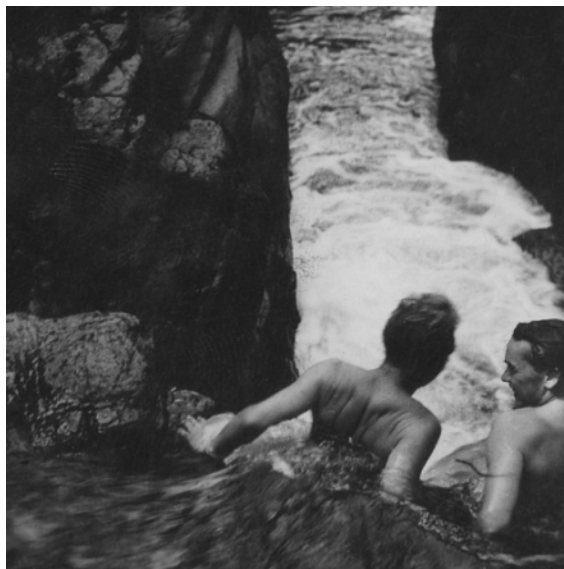
Z vyprávění bývalého člena oddílu, pana **Jaroslava Korejčíka**, a některých dalších historických dokumentů rovněž víme, že táborníci udržovali přátelské vztahy i s ostatními skautskými tábory, kterých bylo v podmokelském údolí několik. Zmínit zde můžeme jednak přátelskou návštěvu chlapců ze 2. rokycanského oddílu **Střela** v táboře komárovských kluků, a o rok později naopak účast Komárováků u táborového ohně pražských skautek tábořících nedaleko Skryjských jezírek. Z této návštěvy se dochovala vzpomínka o povedeném a veselém výstupu bratranceů **Václava a Jaroslava Korejčíka** s písničkou „Válka na dvorku“.

Táborová kronika 2. rokycanského skautského oddílu **Střela**, který začátkem léta 1946 tábořil v údolí Zbizožského potoka pod Ostrovem.

Úprava táborového náměstí
Tábor u Podmokelského mlýna (1946)

Koupání ve Skryjských jezírkách
Tábor u Podmokelského mlýna (1946)

Druhý tábor se uskutečnil v roce 1947 a byl z hlediska organizace trochu slabší. Tábořiště nebylo vybráno předem, nebo jej někdo špatně vyjednal s úřady, a proto bylo nutné improvizovat. Po dlouhém hledání vhodného místa se klukům nakonec podařilo utábořit opět v údolí Zbizožského potoka, tentokrát však dále proti proudu, na malé planince nedaleko nové, ale opuštěné „židovské“ vily, poblíž osady Ostrovec (49°55'58.484"N, 13°44'48.357"E).

Místo druhého tábora v údolí Zbizožského potoka
nedaleko Ostrovice v roce 1947 (zdroj: Mapy.cz)

Tábor na planince u Zbizožského potoka
(1947)

Na základě této anabáze vznikla písnička, která se dodnes zachovala a dává naději, že se tábor, navzdory všem počátečním obtížím, nakonec přeci jen podařil. Její melodii již není možné bohužel interpretovat, jednalo se prý však o kombinaci několika různých lidových písní.

*Od MNV postupují nazpátek k hájovně,
všude rady poskytují, ale místo žádné.
Rázem se sešeří a nikdo z nich už nevěří,
že si ještě dnes skautský tábor postaví.*

*Nikde není kousek, kam bysme se vešli,
nikde není kousek na rovince.
Hory jsme zběhali, boty promáčeli,
až jsme si rýmu ulovili.*

*Když tu náhle v houští na kraji potoka
v bodláčí se topí bahenní planinka.*

*Zde se usídlíme, to zabydlíme, nejde to jináč,
řekl hlasem kmeta, stařešina bratr Štětínáč.
Bodláčí posekáme, semhle Patrolku dáme,
na tom mraveništi, na vršíčku bude vůdce náš.*

*Rozhodnuto, ujednáno, začalo se přenášet,
když tu náhle za chvíličky stály stany jako květ.
Touto písni chcem vám říci radu pro pět generací:
že staří Čechové bývali koumáci.*

Těžkosti na začátku tábora v létě 1947 jako by předznamenaly další problémy celého oddílu, potažmo i celé junácké organizace. Koncem roku musela většina mladších členů nastoupit do zaměstnání, učení, nebo jim začínala školní docházka a času na skautování bylo čím dál tím méně. Starší kluci pracovali již dávno a ani jim tedy nezbyvalo na skautskou činnost příliš mnoho prostoru. Dost možná, že jim chyběla i energie udržet to celé stůj co stůj. Kdo ví? Všechno to však mělo velký podíl na tom, že se počátkem roku 1948 začal oddíl postupně rozpadat.

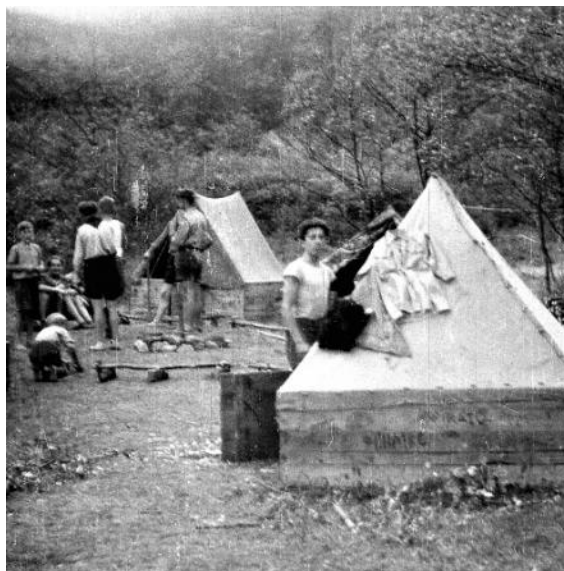
Vedení oddílu převzal v této nelehké době **Karel Čermák**, který se jej neúnavně pokoušel dát znovu dohromady. Výrazně se obměnila členská základna, ale noví chlapci dávali často přednost svým soukromým zájmům a zálibám před oddílovou činností, která tak stále více upadala. Někteří členové oddílu, kteří byli rovněž členy Obce sokolské, se v té době účastnili příprav na XI. všesokolský slet, což ještě více narušovalo pravidelnou práci v oddíle. V kronice družiny Lišek, která toto období popisuje, můžeme na několika místech nalézt častá povzdechnutí kronikáře nad ne příliš dobrým stavem oddílu, která ale střídají řádky plné naděje a další chuti do práce.

V tomto ne příliš dobrém ovzduší vyráží oddíl na svůj třetí a poslední skautský tábor. Mnoho o něm zatím nevíme. Původně hledali oddíloví vedoucí nové tábořiště v okolí Zvíkova na Vltavě, nakonec se však tábor uskutečnil nedaleko hradu Rabí, v údolí řeky Otavy. Místu se dnes říká "**U náhonu**" a co se týče táboření, jednalo se tehdy i dnes o poměrně strategickou lokalitu mezi Žichovicemi a Rabím (49°16'16.831"N, 13°36'58.310"E). Z dochovaných zápisů v kronice můžeme vyčíst, že tábor proběhl **od 18. do 30. 7. 1948**. Zajímavou skutečností se může jevit i to, že posledního táborového ohně se zúčastnili jako hosté i rodiče skautů, kteří za nimi přijeli z poměrně vzdáleného Komárova.

Po návratu z tábora upadá činnost oddílu ještě výrazněji. Komárovští kluci musí nejprve, stejně jako jejich ostatní vrstevníci, pomáhat při polních pracích, takže na skautování není čas, a navíc se stále těsněji utahuje smyčka kolem skautských oddílů v celém Československu. Možná by se komárovský oddíl přece jen podařilo zachránit. Možná by se objevil někdo, kdo by ho opět vytáhl z popela jako již několikrát před tím. Nebyla k tomu ale příležitost. Politická situace, která vygradovala po únoru 1948, skautingu příliš nepřála.

Místo posledního tábora komárovských skautů v roce 1948 (zdroj: Mapy.cz)

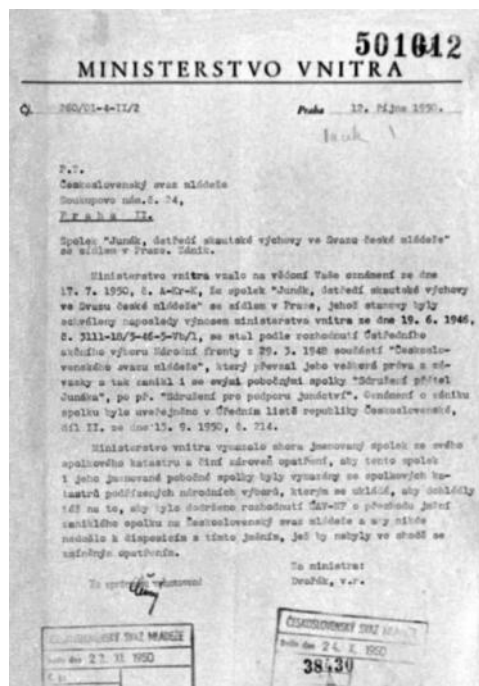

Tábor na břehu řeky Otavy pod hradem Rábí (1948)

Nedemokratickým mechanismům, které se proti ní začaly v poválečné republice rychle projevovat, musela celá organizace čelit téměř ihned po obnovení v roce 1945. Na nátlak KSČ se stal Junák v září 1945 kolektivním členem komunisty řízeného **Svazu československé mládeže (SČM)** s dílčí autonomií a vlastními stanovami. V roce 1946 byla pak na sněmu v Praze ustavena zastřešující organizace **Junák – ústředí skautské výchovy**, v jejichž stanovách se Junák zavázal pracovat v duchu lidově demokratické republiky.

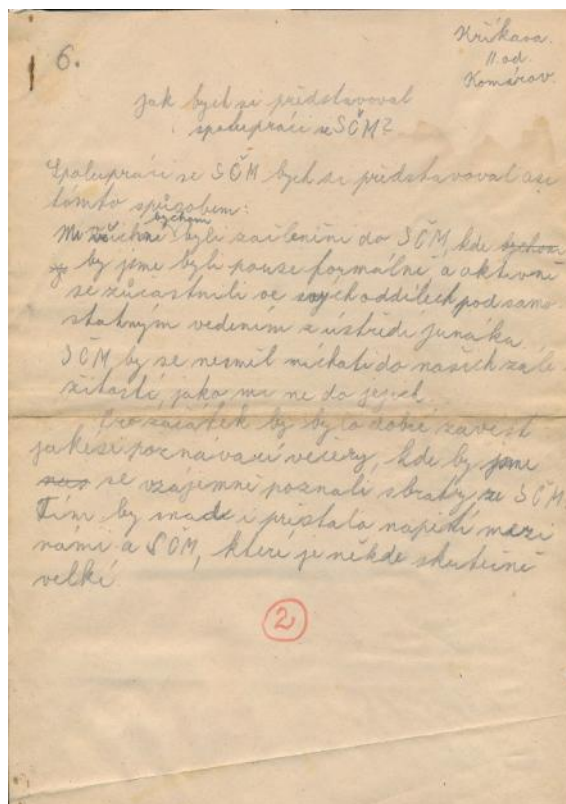
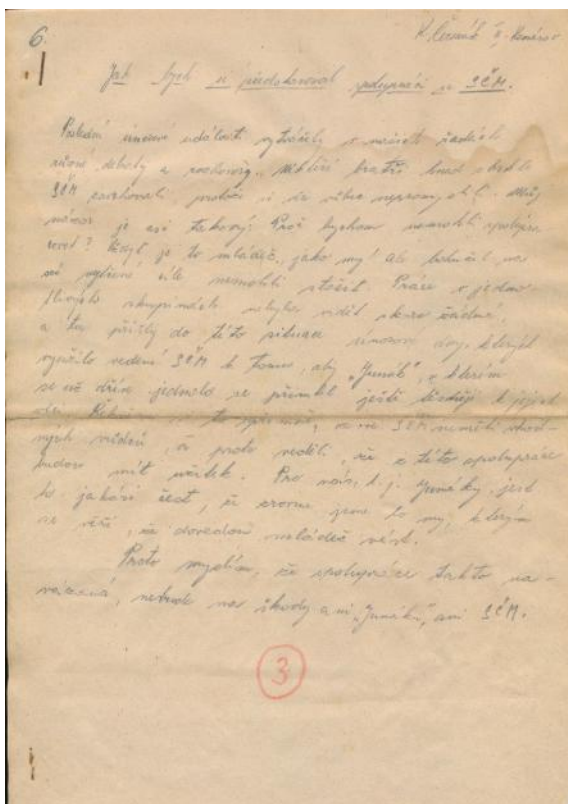
Různorodé pokusy o omezení činnosti skautských oddílů pokračovaly opakovaně i v následujících letech, ale i navzdory těmto snahám mohla skautská činnost pokračovat bez větších ústupků až do „Vítězného února“ v roce 1948. Ten však přinesl ustavení „**Akčního výboru Junáka**“ a jeho těžko stravitelné příkazy i nekompromisní organizační změny. Členy Junáka se od této chvíle směly stát jen děti do 15 let. Ti starší museli mít členství přímo ve Svazu československé mládeže, být politicky spolehliví a kádrově bezúhonní. Jednalo se o tak zásadní a bezprecedentní organizační změnu, že ji mnoho skautských oddílů odmítlo respektovat, přešlo do ilegality pod hlavičkou jiných organizací, nebo definitivně ukončilo svoji činnost. A to byl i případ komárovských skautů.

V této neradostné době se prohlubují rozpory mezi činovníky komárovského oddílu. Jsou mezi nimi tací, kteří odmítají přistoupit na nové podmínky a chtějí pokračovat dále v souladu s tradičními, demokratickými a apolitickými hodnotami skautingu. Ale jsou tu i ti, kteří se ztotožňují s myšlenkou výchovy dětí v rámci jednotné organizace pod taktovkou KSČ. Ti nakonec přebírají iniciativu^{xviii}! Nečekaně a svévolně zabavují oddílů jeho veškerý majetek ve prospěch SČM.

Výměr Ministerstva vnitra o zániku spolku Junák
Zdroj: Národní archiv Praha

Oddíl tak přichází ze dne na den nejen o klubovnu, táborový materiál, vybavení a stany, ale také o oddílovou vlajku, vlajky družin a nádherně vedenou kroniku. Komárovský oddíl i středisko tak přestávají de facto existovat. Bohužel stejně jako i celá skautská organizace, která je v roce 1949 definitivně zakázána na dlouhých dvacet let.

V roce 1948 proběhla anketa o názorech vedoucích a roverů na spolupráci s SČM, které se zúčastnili i někteří starší členové komárovského oddílu. Zdroj: Skautský archiv – Skautský institut (pozůstalost Josefa Horkého z Příbrami)

V období pražského jara a politického uvolnění v letech 1968 - 1970 se i v Komárově objevily jisté pokusy a myšlenky na obnovu skautské činnosti. Z doposud nalezených dokumentů a získaných informací se však zdá, že ani tehdy a ani po sametové revoluci v roce 1989 zde již žádný skautský oddíl nevznikl. Vzhledem ke stému výročí založení oddílu v říjnu 2021 mne napadá otázka: Není to škoda?

Pamětní deska připomínající 100 let od vzniku skautského oddílu v Komárově byla odhalena v říjnu 2021 na budově komárovského muzea.

O skautském oddílu komárovských kluků stále nevím vše a nejspíš už asi nikdy vědět nebudu. Nabízí se další a další otázky a každý nově objevený střípek minulosti ukáže na místa, kde další střípky chybějí. Dost možná, že je nikdy všechny neposbírám, ale snažit se o to nepřestanu!

ⁱ Jednu zmínku o skautech v Komárově se přeci jen podařilo dohledat. Je sice z let mnohem dřívějších a netýká se oddílu, o kterém pojednává tato práce, dokládá nicméně, že i před válkou měl Junák v Komárově jisté zastoupení. Citace pochází z knihy Události Komárovské, str. 119, rok 1921 (vydáno 2018):

„Školdozorce p. Petr Soutor, dělník v akciových železárnách žádá, aby směl prohlédnout důkladně ve školní budově sklepy (bývalé zámecké), a uvoluje se při tom zároveň sklepení vyčistit od věky naneseného různého smetí. Dávná fáma vypráví, že ve sklepení jest zazděná zlatá kvočna s kuřaty, které pan Soutor asi hledal a zároveň pátral po spojující chodbě s hradem Valdekem, rovněž pověstmi opředenou. Tato práce mu byla povolena za dozoru místního stavitele p. Františka Černého a pomáhali mu i místní skauti. Nenašel však nic.“

ⁱⁱ Fotografie v archivu autora byly očíslovány čísly 01–81. Tato čísla jsou použita pro referenci i v této práci. K dispozici jsou online na adrese: <https://www.skautikomarov.cz>

ⁱⁱⁱ 1. oddíl skautů v Žebráku fungoval do roku 1922, kdy ukončil svoji činnost a byl zlikvidován (zdroj: Kniha zápisů obnoveného I. oddílu Junáků a skautů v Žebráce z roku 1934)

^{iv} Mlýn V Rochtě je původní název pozdějšího Bradáčova mlýna v Komárově na Jalovém potoce.

^v O neprávem zapomenutém fenoménu štafet první republiky, mezi které patří i ta výroční Svojsíkovská, si můžete přečíst více v říjnovém čísle časopisu Skautský svět z roku 2021, v článku Romana Šantory.

^{vi} Od roku 1953 jsou Březové Hory součástí města Příbram.

^{vii} Oddíl Hitlerjugend obsadil i nedaleký hrad Valdek, jehož okolí bylo uzavřeno a Němci zde pořádali různá vojenská cvičení

^{viii} Smaragdové jezírko se nachází na severovýchodní straně vrchu Plešivec a je pozůstatkem bývalého lomu. Svě jméno získalo od nazelenalé barvy vody. Podle legendy se na dně ukrývá hadí žena se smaragdovými očima, která po vynoření nařiká.

^{ix} Zdroj: Historie Komárova aneb vzpomínání s kronikáři (2013)

^x Autorem většiny fotografií z let 1946 a 1947 je Václav Piskáček

^{xi} Kluci u srubu na fotografii číslo 08 z roku 1946 vůbec nepatřili k oddílu komárovských skautů a byli zde ubytováni ještě před jejich příchodem na místo.

^{xii} Za války nebyl do okolí Toku možný přístup, neboť jej hned v roce 1940 obsadil Wehrmacht.

^{xiii} Emanuel Horák zemřel 26. 3. 1934

^{xiv} Zdroj: Kronika Vojenské lesní správy Strašice

^{xv} Tato soutěž je zachycena na fotografiích číslo 09, 10 a 31

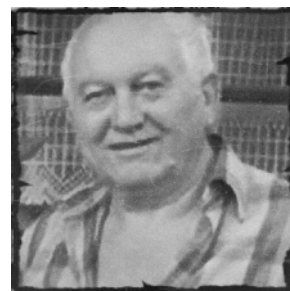
^{xvi} Jedná se o místní označení používané v Podmoklech a okolí. Zajímavý je fakt, že na tom samém místě tábořili o mnoho let později členové oddílů z pionýrské skupiny Beroun – Město, kteří se rekrutovali z bývalých členů zakázaného Junáka a z jejichž řad pochází i autor této práce.

^{xvii} Josef Kouba pracoval jako řidič nákladního automobilu u svého strýce Haška, který vlastnil malou dopravní firmu v Komárově pod Chlumem. Po znárodnění firmy v roce 1948 přešel i s auty pod nově založené ČSAD Hořovice, kde pracoval až do důchodu.

^{xviii} Nejaktivnější byli v tomto ohledu bývalí členové 2. oddílu František Hytka, Josef Fišer a Josef Veigend.

Pátrání po komárovských skautech mi zabralo několik let a neobešlo by se bez mnoha lidí, kteří mi ochotně, nezištně a často i se zápallem větším, než bych mohl očekávat, pomáhali překlenout propast času a posunout se v mém bádání alespoň o kousek dál. Mrzí mne, že nejsem schopen vyjmenovat je zde všechny, ale pokusím se uvést alespoň ty, kteří mi pomohli přiblížit se k cíli měrou největší. Jim, ale i všem ostatním patří můj velký dík!

- Božena BĚLOHLÁVKOVÁ
- Vladimír BENEŠ
- Alena BRNÁKOVÁ
- Ervín CSALÁDI
- Jana EISELTOVÁ
- Václav ERNEST
- Kamila FAITOVÁ
- Adam HANUS
- Vladimír HAVRÁNEK
- Ondřej HOLMAN
- Libuše HOŠKOVÁ
- Petr HÜBNER
- Marie JAMRICHOVÁ
- Ivana JELENOVÁ
- Petr JEŽEK
- Helena KAŠŠOVÁ
- Antonín KLEKNER
- Jaroslav KLEKNER
- Milan KORBA
- Jaroslav KOREJČÍK
- David KOURA
- Jindřiška KRÁLOVÁ
- Karel KRUPIČKA
- Miloslav KRUPIČKA
- Alexandr KŘIKAVA
- Jiří LUKÁŠ
- David MACOUREK
- Tomáš MAKAJ
- Alena MALÁSKOVÁ
- Libuše MARKOVÁ
- Božena MATOUŠKOVÁ
- Daniela MAYER
- Miroslav MEJSTRÍK
- Jana MEJSTRÍKOVÁ
- Josef MRAČEK
- Zdirad MRAČEK
- Antonín NOVOTNÝ
- Václav PERNÉGR
- Petra PEŠTOVÁ
- Miroslav POH
- Štěpánka ŘÍHOVÁ
- Luboš SOUČEK
- Tomáš SOUKUP
- Hana SYŘIŠŤOVÁ
- Roman ŠANTORA
- Jana ŠÍMOVÁ
- Miroslav ŠTĚPNIČKA
- Marie ŠTĚPNIČKOVÁ
- Jiří ŠVAMBERK
- Jana TKÁČOVÁ
- Jiří TOPINKA
- Taťána TRNKOVÁ
- Jiří VAIT
- Helena VALČÍKOVÁ
- Jiří VEVERKA
- Dagmar VILDMONOVÁ
- Eva VLASÁKOVÁ

POSLEDNÍ AKTUALIZACE DNE: 7. 7. 2022

PŘEHLED DOCHOVANÝCH FOTOGRAFIÍ (V ARCHIVU AUTORA)

01. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Na fotografii: Jindřich Klekner - Kaplan – vedoucí oddílu (1926 - 1988)
02. Junák Komárov (1919 - 1948): Junák Komárov (1946)
Na fotografii: Josef Krupička - vedoucí střediska
03. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
04. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
05. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Na fotografii: V. Klekner
06. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Na fotografii: Miloslav Mraček - Kazan (1926 - 1984)
07. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
U Horákovi chaty pod Jordánem
08. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Horákova chata pod Jordánem. Kluci u srubu na fotografii vůbec nepatřili k oddílu komárovských skautů a byli zde ubytováni ještě před jejich příchodem na místo.
09. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Horákova chata - Soutěž v požívání švestkových knedlíků
Na fotografii: Zdirad Mraček (druhý zleva), Josef Šána (třetí zleva), Miloslav Krupička (čtvrtý zleva)
10. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Horákova chata - Soutěž v požívání švestkových knedlíků
Na fotografii: Josef Krupička (vlevo), Miloslav Mraček - Kazan (vpravo)
11. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Bohumil Ládek - Eman
12. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Jiří Lhoták
13. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Stan vedoucího Josefa Krupičky
14. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
15. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Táborový jídelní koutek
16. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Táborová kuchyňka
17. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
18. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Stan Zdirada Mračka a Saši Křikavy
19. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Příjezd a skládání materiálu
Na fotografii: Bohumil Ládek - Eman (v klobouku)
20. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Josef Štefan
21. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Václav Korejčík - Fakír
22. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Ranní rozcvička

23. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
24. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
25. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Bourání tábora
26. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Stan vedoucího Josefa Krupičky s rozhlasovou anténou
27. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Sáša Křikava (1930 – 2013) s polním bateriovým rádiem Blaupunkt německé výroby, původně vyráběným pro Wehrmacht
28. Junák Komárov (1919 - 1948): Hledání tábora na řece Vltavě - Zvíkov (1948)
Na fotografii uprostřed: Jindřich Klekner - Kaplan (1926 - 1988)
29. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
30. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
31. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Horákova chata - Soutěž v pojídání švestkových knedlíků
32. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Na fotografii: Josef Krupička
33. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Na fotografii: Josef Krupička - vedoucí střediska
34. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Na fotografii: Zdirad Mraček (u studánky na vodu)
35. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
36. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Zdirad Mraček na bratrově motocyklu
37. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Zdirad Mraček u kuchyně
38. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Zdirad Mraček u svého stanu Punťa
39. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Táborníci na nástupu
40. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Stavba tábora
41. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Stavba tábora
Na fotografii vlevo: Jindřich Klekner - Kaplan (1926 - 1988)
42. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Stavba tábora – instalace rozhlasové antény
43. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Úprava táborového náměstí
44. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: krystalový rozhlasový přijímač
45. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
46. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
47. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Táborová kamna s hrncem, ve kterém se nosilo mléko z Podmokel
48. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Václav Korejčík - Fakír

49. Junák Komárov (1919 - 1948): Hledání tábora na řece Vltavě - Zvíkov (1948)
Pohled na hrad Zvíkov
50. Junák Komárov (1919 - 1948): Hledání tábora na řece Vltavě - Zvíkov (1948)
51. Junák Komárov (1919 - 1948): Hledání tábora na řece Vltavě - Zvíkov (1948)
Na fotografii: Jindřich Klekner - Kaplan (1926 - 1988) - uprostřed, dále Sáša Křikava a Josef Šána
52. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Pohled z Týřovické skály na Skryje
53. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Pohled na tábor a Podmokelský mlýn (z vrcholu Lípa)
54. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Oddíl na malinách
Na fotografii: Zdirad Mraček (s kloboukem vpravo) a Bohumil Král – Bogan (s baretem uprostřed)
55. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Skryjská jezírka
Na fotografii vlevo: Jindřich Klekner - Kaplan (1926 - 1988)
56. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Můstek přes Zbirožský potok u Podmokel
57. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Ranní prohlídka
Na fotografii zleva: Zdirad Mraček, Sáša Křikava, Jaroslav Korejčík - Cardík, Miroslav Abrahám
V klobouku vlevo: Jindřich Klekner - Kaplan
58. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Táborníci na nástupu
Na fotografii zleva: Sáša Křikava, Zdirad Mraček, Ladislav Hodek, Rudolf Soukup, Jaroslav Dvořák, Václav Korejčík - Fakír, Václav Zeman, Bohumil Král – Bogan, František Pavlis, Miroslav Abrahám, *neznámý*, Dalecký, Vocásek
59. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Vlajková četa na ranním nástupu
Na fotografii vpravo: Václav Havránek – Bacil (v brýlích)
60. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Hromadná fotografie oddílu
Na fotografii: Josef Krupička (zadní řada úplně vpravo), Zdirad Mraček (prostřední řada uprostřed), Karel Čermák (prostřední řada úplně vpravo), Josef Hudec (první řada, sedící úplně vpravo), Sáša Křikava (první řada, sedící uprostřed)
61. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Pohled na tábořiště
Na fotografii: Dva velké stany vlevo byly požívané jeden jako skladiště a druhý jako přístřešek v době nepříznivého počasí. Malý stan vedle nich byl "Punťa" - obydlí Sáši Křikavy a Zdirada Mračka.
62. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Lov bobříka mlčení
Na fotografii: Václav Korejčík - Fakír
63. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Odpočinek ve stanu
Na fotografii zleva: Jaroslav Korejčík - Cardík, Václav Korejčík - Fakír

64. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava na Tok (1946)
Na fotografii: Josef Hudec (stojící úplně vlevo)
65. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Ostrovce (1947)
Příjezd a odpočinek v blízkosti tábořiště
Na fotografii: Josef Hudec (zády k fotografovi), Josef Krupička (v tmavých brýlích) a Karel Čermák (úplně vpravo)
66. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii: Jaroslav Kučera - hajný z ostrovecké hájovny
67. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Na fotografii zleva: Miloslav Krupička, Josef Gros (horní řada), Jiří Hasman, Václav Piskáček (spodní řada)
68. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Celkový pohled na tábor
69. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Skryjská jezírka
Na fotografii: Miloslav Mraček
70. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
Stavba tábora
71. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava s Oskarem Šperlem (Malá Víska 1938)
Autor fotografie: Věroslav Mraček (fotoaparát Kodak)
Na fotografii: T. Novotný, *neznámý*, Miloslav Mraček, J. Merhaut, Oskar Šperl, Josef Krupička (horní řada zleva), *neznámý*, Božetěch Lapáček, Lubomír Lapáček, Hrabák, J. Našvera, Kožený (druhá řada zleva), M. Lindner (stojící), *neznámý*, Karel Čermák, Zdirad Mraček (spodní řada zleva)
72. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Podmokelského mlýna (1946)
73. Junák Komárov (1919 - 1948): Junácká vycházka (Kleštěnice 1946)
Na fotografii: J. Jícha
74. Junák Komárov (1919 - 1948): Slavnost 28. října v Komárově (1945)
Na fotografii: Jindřich Klekner – Kaplan (první řada vlevo), Josef Hudec (první řada, druhý zleva), Zdirad Mraček (druhá řada vpravo)
75. Junák Komárov (1919 - 1948): Velká národní pouť Podbrdská - Tlustice (1946)
Na fotografii: Miloslav Mraček - Kazan (první zleva), Vlastimil Hasman (v bílých kraťasech, pátý zleva), Antonín Klekner (šestý zleva), František Kubát (devátý zleva), František Drvota (desátý zleva)
76. Junák Komárov (1919 - 1948): Velká národní pouť Podbrdská - Tlustice (1946)
77. Junák Komárov (1919 - 1948): Skautský tábor u Rabí (1948)
78. Junák Komárov (1919 - 1948): Komárovské skautky na výpravě (1945 – 1946)
Na fotografii: Věra Čermáková (s trumpetou)
79. Junák Komárov (1919 - 1948): Bývalí skauti v Protektorátu (1941)
Komárovské skautky v době Protektorátu po zrušení Junáka (Malá Víska)
Na fotografii zleva: Růžena Oktábcová, Libuše Novotná, Filipová, Františka Krupičková (ležící)
80. Junák Komárov (1919 - 1948): Bývalí skauti v Protektorátu (1941)
Komárovští skauti a komárovské skautky v době Protektorátu po zrušení Junáka (Malá Víska)
Na fotografii: Františka Krupičková (v první řadě)
81. Junák Komárov (1919 - 1948): Výprava s Oskarem Šperlem a bývalými členy oddílu (Malá Víska 1938)
Na fotografii: Josef Krupička (třetí zleva), Oskar Šperl (horní řada, třetí zprava), J. Našvera (druhá řada, druhý zprava), Kožený (za J. Našverou)

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

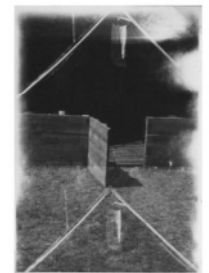
43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

